

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ**

**ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ І ОСВІТИ ДОРΟΣЛИХ
ВІННИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА КОЦЮБІНСЬКОГО
ІНСТИТУТ МАТЕМАТИКИ, ФІЗИКИ І ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ**

**СУЧАСНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА
ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ В
ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ: МЕТОДОЛОГІЯ,
ТЕОРІЯ, ДОСВІД, ПРОБЛЕМИ**

Збірник наукових праць

Випуск двадцять четвертий

**Київ-Вінниця
2010**

УДК 378.14
ББК 74.580
С95

Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми // Зб. наук. пр. – Випуск 24 / Редкол.: І.А. Зязюн (голова) та ін. - Київ-Вінниця: ТОВ фірма «Планер», 2010. – 564 с.

Рекомендовано до друку вченою радою Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих АПН України (протокол № 4 від 22.04.10 р.) і вченою радою Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського (протокол № 9 від 28.04.10 р.).

Редакційна колегія:

І.А. Зязюн, доктор філософських наук, професор, академік АПН України, голова (м. Київ)
Н.Г. Ничкало, доктор педагогічних наук, професор, академік АПН України (м. Київ)
Р.С. Гуревич, доктор педагогічних наук, професор, академік АН вищої освіти України
заступник голови (м. Вінниця)
С.У. Гончаренко, доктор педагогічних наук, професор, академік АПН України (м. Київ)
В.К. Сидоренко, доктор педагогічних наук, професор, член-кор. АПН України (м. Київ)
С.О. Сисоева, доктор педагогічних наук, професор, член-кор. АПН України (м. Київ)
О.В. Шестопалюк, кандидат педагогічних наук, професор (м. Вінниця)
Б.А. Брилін, доктор педагогічних наук, професор (м. Вінниця)
М.Ю. Кадемія, кандидат педагогічних наук, доцент, відповідальний секретар (м. Вінниця)
В.І. Клочко, доктор педагогічних наук, професор (м. Вінниця)
О.М. Коберник, доктор педагогічних наук, професор (м. Умань)
І.М. Козловська, доктор педагогічних наук (м. Львів)
А.М. Коломієць, доктор педагогічних наук (м. Вінниця)
О.Г. Романовський, доктор педагогічних наук, професор (м. Харків)
М.І. Сметанський, доктор педагогічних наук, професор (м. Вінниця)
Г.С. Тарасенко, доктор педагогічних наук, професор (м. Вінниця)
В.І. Шахов, доктор педагогічних наук (м. Вінниця)

У збірнику наукових праць відомі дослідники, педагоги-практики середніх загальноосвітніх шкіл, професійно-технічних навчальних закладів, працівників вищих навчальних закладів I-II і III-IV рівнів акредитації висвітлюють теоретичні й прикладні аспекти впровадження сучасних інформаційних технологій та інноваційних методик навчання у підготовку кваліфікованих робітників, молодших спеціалістів, бакалаврів, спеціалістів і магістрів.

Статті збірника подано в авторській редакції.

Для науковців і педагогів-практиків загальноосвітніх шкіл, професійно-технічних та вищих навчальних закладів, працівників інститутів післядипломної педагогічної освіти.

Рецензенти:

Л.В. Барановська, доктор педагогічних наук, професор
О.Г. Романовський, доктор педагогічних наук, професор
М.І. Сметанський, доктор педагогічних наук, професор

ISBN 978-966-2337-01-3

© Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН
України
©Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського
© Автори статей

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1 АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ НАВЧАННЯ, ВИХОВАННЯ ТА РОЗВИТКУ УЧНІВ ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОЇ ШКОЛИ І-ІІІ СТУПЕНІВ

<i>Андріанов В.М., Дегтяр В.П., Шевчук О.Л.</i> ОЗНАЙОМЛЕННЯ УЧНІВ СЕРЕДНЬОЇ ШКОЛИ З ДОСЯГНЕННЯМИ СУЧАСНОЇ ФІЗИКИ.....	3
<i>Ачкан В.В.</i> ВИКОРИСТАННЯ ППЗ «GRAN1» У ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ МАТЕМАТИЧНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ СТАРШОКЛАСНИКІВ (НА ПРИКЛАДІ ЗМІСТОВОЇ ЛІНІЇ РІВНЯНЬ І НЕРІВНОСТЕЙ).....	8
<i>Благодир Т.О.</i> РОЛЬ ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ В СИСТЕМІ РОЗВИВАЛЬНОГО НАВЧАННЯ.....	15
<i>Бордакова О.М.</i> СИСТЕМА ПРОФЕСІЙНОЇ ОРІЄНТАЦІЇ УЧНІВ ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ ШКІЛ ПОЛЬЩІ.....	19
<i>Глуханюк В.М.</i> ОСОБЛИВОСТІ ТРУДОВОГО ВИХОВАННЯ ШКОЛЯРІВ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА.....	25
<i>Грищенко Ю.В.</i> ОСОБЛИВОСТІ СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ У КІНЦІ ХІХ – НА ПОЧАТКУ ХХ СТОЛІТТЯ.....	30
<i>Каплунович С.М.</i> К ВОПРОСУ О ТЕОРЕТИЧЕСКИХ ПОДХОДАХ ТЕХНОЛОГИИ АДАПТИВНОГО ОБУЧЕНИЯ В ЗОНЕ БЛИЖАЙШЕГО РАЗВИТИЯ.....	34
<i>Криворучко Г.І., Палій Л.О.</i> ТРАДИЦІЙНІ ТА СУЧАСНІ ПРИЙОМИ ФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТКУ ОБЧИСЛЮВАЛЬНИХ НАВИЧОК УЧНІВ.....	38
<i>Ковтонюк Г.М.</i> РОЛЬ ОСВІТНІХ САЙТІВ У САМОСТІЙНІЙ ПІЗНАВАЛЬНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ШКОЛЯРІВ ТА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ.....	44
<i>Мусяць Ю.Г., Староста В.І.</i> ПЕДАГОГІЧНІ ЗАДАЧІ ЯК ЗАСІБ ПІЗНАВАЛЬНОЇ КОМУНІКАЦІЇ.....	50
<i>Нагайчук О.В.</i> ОСОБЛИВОСТІ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО РОЗВИТКУ ПІДЛІТКІВ ЗАСОБАМИ ПРОЕКТНО-ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	55
<i>Нагорняк В.В.</i> ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ СТАРШОКЛАСНИКІВ.....	62
<i>Пазюра Н.В.</i> ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ У ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ ПІВДЕННОЇ КОРЕЇ.....	68
<i>Пилипчук В.В.</i> ПРОБЛЕМИ ПРОФІЛЬНОГО НАВЧАННЯ СІЛЬСЬКОЇ ШКОЛИ.....	73

РОЛЬ ОСВІТНІХ САЙТІВ У САМОСТІЙНІЙ ПІЗНАВАЛЬНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ШКОЛЯРІВ І МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ

Постановка проблеми. Нині глобальна мережа Інтернет є найважливішою соціально-інформаційною комунікацією. У зв'язку з тим, що людська цивілізація вступила в еру інформації, спостерігаються суттєві зміни в оточуючому нас середовищі, технологіях і споживанні матеріальних та духовних благ. Комп'ютерні та телекомунікаційні технології проникають в освіту, науку, економіку, політику, культуру тощо. Інтернет відображає функціонування різних галузей суспільства та забезпечує інформаційний сервіс спілкування, дозволяє та інших видів професійної діяльності особистості. Мережа Internet необхідна всім – незалежно від професії, соціального статусу та вікових відмінностей. Інтернет як засіб розвитку особистості істотно сприяє її самореалізації і розширює соціальні можливості. Користувачі мережі не тільки споживають інформацію, але й постійно наповнюють її різними інформаційними ресурсами.

Оскільки робота з інформацією стає головним змістом професійної діяльності, стратегія і тактика навчання школярів роботі у мережі Інтернет і цілеспрямованому пошуку інформації представляє собою актуальну педагогічну задачу, яку повинні з успіхом вирішувати майбутні вчителі, а надто вчителі інформатики.

Аналіз останніх досліджень. Як засвідчує аналіз літератури, питаннями організації навчального процесу і, зокрема, організації самостійної пізнавальної діяльності школярів і студентів за допомогою освітніх ресурсів мережі Інтернет займалися Н. Морзе, М. Жалдак, В. Раков, Ю. Рамський, О. Резіна, А. Забарна, О. Адаменко та ін.

У статті [1] розглянуто методичні аспекти використання форумів при проведенні занять засобами Інтернет, а у статті [2] – перспективи розвитку Інтернет-технологій у поєднанні з освітнім процесом. А. Забарна пропонує використання мережевих щоденників у навчально-виховному процесі школи [3]. Як навчити дітей оцінювати веб-ресурси пропонується у статті [4]. Роль використання вікі-енциклопедій у навчально-виховному процесі з'ясовано у статті [7]. Як навчити підлітків цілеспрямованому пошуку інформації запропоновано у праці [9].

Мета статті: проаналізувати вплив освітніх сайтів на навчально-виховний процес і, зокрема, на організацію самостійної пізнавальної діяльності.

Виклад основного матеріалу. Школярі та студенти використовують Інтернет у різних цілях. Досить часто вони мають потребу у спілкуванні з однолітками, у нових знайомствах, контактах, можливостях обмінюватися інформацією, що реалізовується за допомогою електронної пошти, чатів, форумів, гостьових книг. Окрім цього, Інтернет дозволяє отримувати інформацію, яка дійсно цікавить школярів і студентів. Для цього потрібно, щоб вони були достатньо поінформованими про види сайтів та їх призначення. Ми акцентуємо увагу саме, на освітніх сайтах, які на сьогоднішній день є потужним засобом організації навчально-виховного процесу і, зокрема, організації самостійної пізнавальної діяльності.

Розрізняють такі види освітніх сайтів:

- Офіційні сайти органів управління;
- Сайти навчальних закладів і їх підрозділів;
- Культурно-освітні сайти;
- Сайти для дистанційного навчання;
- Довідкові сайти;
- Тематичні сайти;
- Персональні сайти;

- Портали;
- Засоби спілкування (чати, форуми).

Розглянемо більш детально кожен із цих видів сайтів.

На *офіційних сайтах органів управління* розміщені такі освітні веб-ресурси: урядові документи, положення, закони. Вчителю необхідно вміти використовувати такі ресурси, адже він є практично державним службовцем і повинен керуватися законами, які видає держава. Прикладами таких сайтів можуть бути: www.mon.gov.ua – офіційний сайт Міністерства освіти і науки України; www.kmu.gov.ua – Урядовий портал.

Зазвичай, *сайти навчальних закладів* містять довідкові відомості. Проте, існують такі заклади, які розміщують різноманітні освітні веб-ресурси (ОВР): навчальні матеріали своїх працівників, пропонують дистанційні курси, проводять різноманітні олімпіади, змагання. Окрім того, можуть містити тестові системи, за допомогою яких користувач може перевірити свої знання. Наведемо декілька прикладів сайтів навчальних закладів і їх підрозділів:

– Шкільні сайти: www.pmg17.vn.ua/navigate.pl – сайт фізико-математичної гімназії №17 м. Вінниці; www.fml17.ck.ua – сайт спеціалізованої школи №17 м. Черкаси.

– Сайти факультетів і кафедр: www.vinmatcaf.com – сайт кафедри математики та інформатики ВДПУ імені Михайла Коцюбинського; www.ki.ifmion.npu.edu.ua – сайт кафедри інформатики НПУ імені М.П. Драгоманова.

– Сайти вищих навчальних закладів: www.vspu.edu.ua – сайт Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського; www.npu.edu.ua – сайт Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова.

До *культурно-освітніх сайтів* відносять:

– Віртуальні бібліотеки: www.nbuv.gov.ua – Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського; www.victoria.lviv.ua – бібліотека інформаційно-пізнавального журналу Вікторія.

– Довідкові сайти бібліотек: www.zntu.edu.ua – сайт бібліотеки Запорізького національного технічного університету; www.lib-gw.univ.kiev.ua – сайт Наукової бібліотеки ім. М. Максимовича Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Потрібно вміти відрізнити віртуальні бібліотеки від довідкових сайтів бібліотек. Довідкові сайти бібліотек не містять ОВР, на них лише відображені довідкові відомості про роботу бібліотеки, її структуру, основні послуги, контакти. Існують також довідкові сайти бібліотек, які займаються розповсюдженням книжних публікацій на комерційній основі. Відомості, що наводяться про ту чи іншу книгу, носять рекламний характер і містять відомості про автора, стислий зміст книги в цілому та її розділів, ціну та умови придбання. Якщо ж та чи інша книга дуже потрібна, то отримати цю книгу (або ксерокопії окремого розділу) можна безкоштовно, надіславши e-mail безпосередньо автору книги.

– Колекції рефератів та інших наукових робіт: www.bagato-referativ.com.ua – сайт україномовних рефератів; www.ukrreferat.com – безкоштовна колекція рефератів.

– Віртуальні журнали та газети: www.victoria.lviv.ua – інформаційно-пізнавальний журнал «Вікторія»; it.ridne.net – Журнал «Інформаційні технології. Аналітичні матеріали»; iknit.net – Онлайн-журнал Інституту комп'ютерних наук та інформаційних технологій; aspekt-edu.kiev.ua – видавництво «Аспект» – деякі ОВР (зокрема, програмно-методичні та навчально-методичні) доступні для вільного завантаження; www.humanities.edu.ru – освітнє електронне Інтернет-видання для педагогів «Информатика и информационные технологии». Тут можна завантажити ОВР: курси лекцій, навчальні плани і програми, положення і закони.

– Віртуальні музеї: www.schools.keldysh.ru/sch444/museum – віртуальний музей інформатики; www.computer-museum.ru – віртуальний комп'ютерний музей.

Сайти для дистанційного навчання призначені для надання освітніх послуг і доступу до віддалених відомостей користувачу незалежно від його місцезнаходження. До них відносять:

– Центри дистанційної освіти: distance.edu.vn.ua – Вінницький міський центр дистанційної освіти; www.intuit.ru – Інтернет-Університет Інформаційних технологій (безкоштовні курси); www.atutor.tu.edu.te.ua – сервер дистанційного навчання Тернопільського державного технічного університету.

– Електронні підручники – найпопулярніший електронний ресурс, який використовується практично на всіх етапах і рівнях навчання. Використання електронних підручників є добрим доповненням до традиційної системи навчання за конспектом лекцій і підручником, засобом самостійної пізнавальної діяльності, що дозволяє поєднати знання з навичками роботи на комп'ютері в одне ціле. Прикладами сайтів, на яких розміщуються електронні підручники є: www.is.svitionline.com/vcg/useful_ukr.html – електронні підручники з інформатики; www.256bit.ru – електронні підручники та лекції з інформатики.

– Тестові системи: www.markx.narod.ru/inf/excel.htm – тест з теми «Табличний процесор Excel»; www.altnet.ru – центр тестування.

До довідкових сайтів відносять:

– Енциклопедії: www.ua.wikipedia.com – відкрита українська вікі-енциклопедія. Користувач може не лише шукати відповідні терміни, але й вносити свої поправки до статей і створювати нові; www.krugosvet.ru – російська енциклопедія «Кругосвет». Має всі властивості електронної енциклопедії – сортування за тематиками, пошук за каталогом. Окрім того, має велику кількість зображень з різних тематик.

– Словники: www.dictionaries.rin.ru – набір словників різного спрямування; www.dictionary.fio.ru – педагогічний словник.

– Каталоги: www.dmozzy.net.ru – каталог веб-ресурсів за різними тематиками; www.allbest.ru – каталог посилань на освітні сайти.

– Інформаційно-довідкові ресурси – сайти, що містять довідкові відомості про конференції, конкурси, семінари, гранти і т.д. Прикладами таких сайтів є: www.olympr.vinnica.ua – Всеукраїнський центр олімпіад школярів в Інтернеті. Зазвичай публікуються матеріали олімпіад, результати їх проведення та повідомлення щодо проведення нових. Також тут можна подивитись архів матеріалів проведення олімпіад минулих років. Є можливість залишити відгук про сайт в Гостьовій книзі; www.edu.ukrsat.com – сайт благодійної компанії УкрСат «Молоде покоління – у ХХІ століття». Містить довідкову інформацію для вчителів, учнів, батьків, а також перелік шкіл України, корисні гіперпосилання.

Тематичні сайти – сайти з певної тематики чи галузі знань. Наприклад, lib.km.ru – хімія (основи предмету та цікаві дослідження); wgeo.ru – географія (країни та міста, материки та океани, населення і природа нашої планети); www.inf777.narod.ru – методичне об'єднання вчителів інформатики; www.flash.com.ua – все про флеш: уроки, програми, приклади; www.compdoc.ru – веб-ресурс різноманітної комп'ютерної документації.

Персональні сайти – сайти окремих осіб, на яких містяться загальні відомості про цих осіб, чим займаються, які мають інтереси та ін. Також на такому сайті можуть міститися різноманітні розробки цієї людини. Такі сайти створюються з метою обміну досвідом з іншими колегами, з метою співпраці, а також для доступу учнів до навчальних матеріалів з предмету, що викладає вчитель. На сайті розміщують розробки уроків, бібліотеку, глосарій чи словник термінів, журнал оцінок. Також може бути сторінка для батьків та організаційної роботи. Наприклад, www.vasromanter.narod.ru – сайт Васильчика Романа Миколайовича, вчителя інформатики, на якому розміщено його розробки, роботи учнів, софт, фото-галерея і багато іншого.

Портал – один із самих ефективних способів накопичення великих обсягів інформаційних ресурсів. Якщо сайт – це місце в Інтернеті, де фізично розміщуються матеріали, то портал – це сайт, який виконує роль відправної точки по таких сайтах. Портал має власну систему пошуку, базу даних веб-сайтів, які знаходяться в каталозі та інші корисні сервіси для користувачів. Наприклад, www.osvita.org.ua – освітній портал. Має велику кількість посилань на різні теми присячені освіти – це і перелік ВНЗ України, новини освіти та науки, статті з питань освіти, реферати, курсові, навчальні курси. Відомості для абітурієнтів, студентів. Ресурси з дистанційної освіти. Всі бажаючі обговорити проблеми освіти мають можливість скористатися послугами Форуму. www.klyaksa.net – інформаційно-освітній портал для вчителів інформатики; www.edu.vn.ua – освітній портал фізико-математичної гімназії №17 м. Вінниці; www.school.holm.ru – портал «Шкільний світ».

Засоби спілкування – телеконференції, чати, форуми, методичні об'єднання вчителів служать для обміну думками, відомостями, співпраці з колегами інших регіонів. Наприклад, vinmatcaf.com/forum – форум кафедри математики та інформатики ВДПУ імені М.М. Коцюбинського; www.ki.ifmion.pnu.edu.ua/forum – форум кафедри інформатики НПУ імені М.П. Драгоманова.

У кожному конкретному випадку можна вибирати необхідний ресурс і швидко здійснювати його пошук за допомогою даної класифікації. Наприклад, при пошуку типової навчальної програми з інформатики вчитель користується офіційними ресурсами або ресурсами навчальних закладів, які можуть містити відповідний матеріал. При пошуку учнем або студентом певного визначення чи поняття можна скористатися таким типом ресурсу, як довідковий (енциклопедія, словник, каталог). Користуючись класифікацією, можна цілеспрямовано здійснювати пошук потрібного ресурсу у веб-просторі мережі Інтернет, не витрачаючи зайвого часу на безсистемний пошук.

Для з'ясування ролі Інтернет і, зокрема, освітніх сайтів у самостійній пізнавальній діяльності учнів і майбутніх учителів нами було проведено опитування 100 студентів 4-х курсів математичних спеціальностей Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського та 75 учнів 9-11-х класів гуманітарного ліцею-інтернату Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу.

Результат опитування показав, що доступ до мережі Інтернет вдома мають 39% студентів спеціальності «математика та основи економіки», 50% студентів спеціальності «математика та основи інформатики» і 40% учнів 9-11-х класів гуманітарного ліцею-інтернату. Час перебування студентами в мережі приведено на рис. 1. При цьому 53% учнів ліцею перебувають у мережі менше 5 годин, 29% – від 5 до 15 годин, 18% – більше 15 годин.

Часто використовують Інтернет для навчання 82% студентів спеціальності «математика та основи економіки», 84% студентів спеціальності «математика та основи інформатики» і 55% учнів 9-11-х класів гуманітарного ліцею-інтернату; рідко Інтернет використовують 14% студентів спеціальності «математика та основи економіки», 16% студентів спеціальності «математика та основи інформатики» і 39% учнів 9-11-х класів ліцею. Усі інші (відповідно 7%, 0%, 6%) не використовують його для навчання. 64% студентів спеціальності «математика та основи економіки», 68% студентів спеціальності «математика та основи інформатики» і 45% учнів 9-11-х класів ліцею вважають, що доступ до мережі Інтернет завжди сприяє покращенню учбового процесу і лише у окремих випадках сприяє покращенню учбового процесу – відповідно 32%, 34%, 33%.

Найважливішими сайтами для студентів є в першу чергу освітні, а вже потім чати, сайти новин і розважальні сайти (рис. 2). У той же час для учнів ліцею освітні сайти є найменш важливими (47%), а розважальні сайти – найбільш важливими (77%). Досить високий рейтинг також мають чати (72%) і сайти новини (70%).

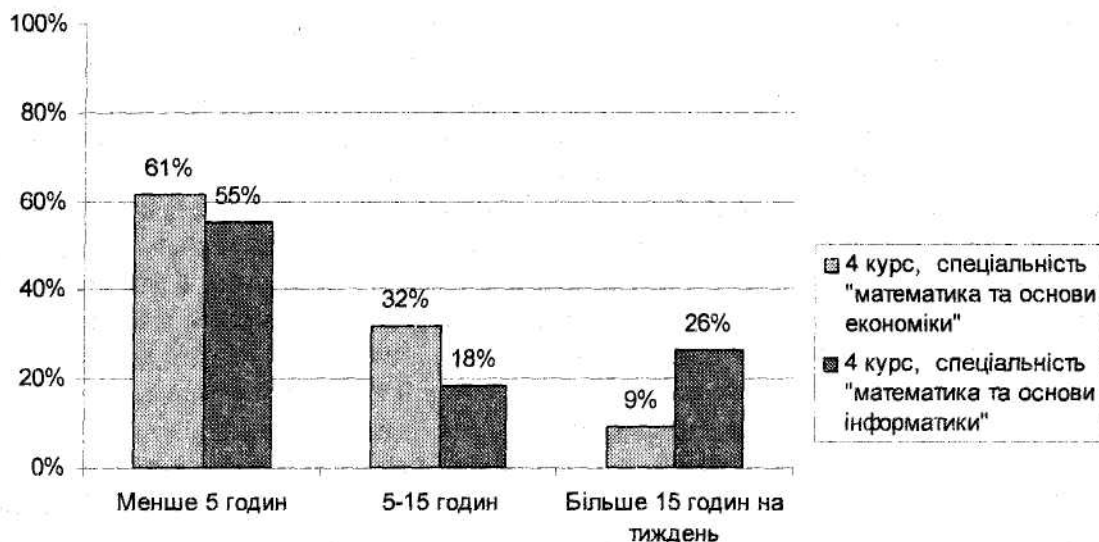

Рис. 1. Кількість годин перебування в мережі Інтернет

Серед студентів найпопулярнішими освітніми сайтами є колекції рефератів та інших наукових робіт, сайти навчальних закладів та їх підрозділів, тематичні і довідкові сайти (рис. 3).

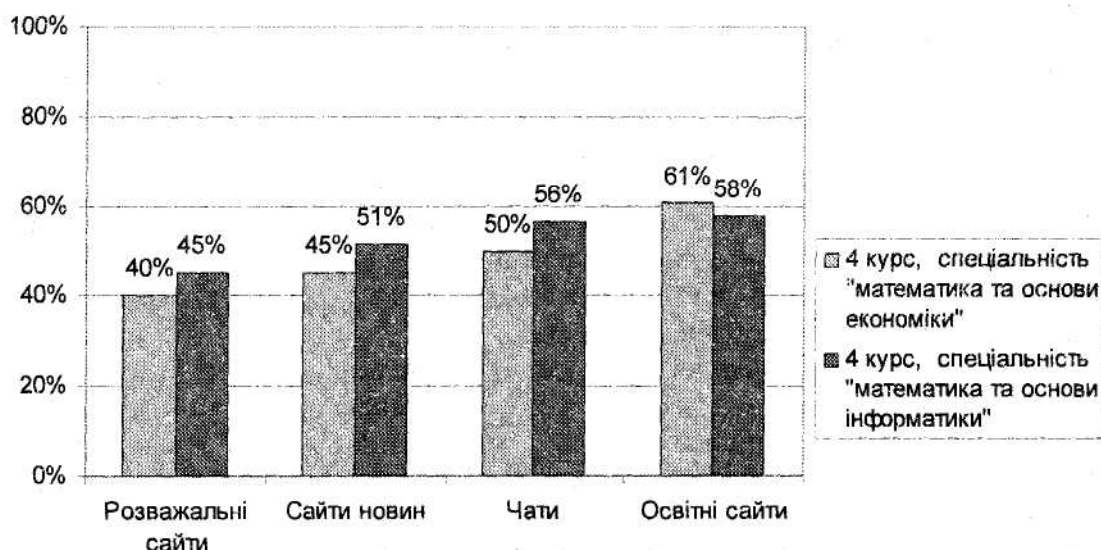

Рис. 2. Рейтинг найважливіших видів сайтів

Учні найчастіше користуються колекціями рефератів (67%) і дуже рідко іншими видами освітніх сайтів: довідковими сайтами і сайтами навчальних закладів – 28%, усіма іншими видами сайтів користуються 11% учнів.

Таким чином, можна зробити висновок, що на сьогоднішній день Інтернет ресурси є надзвичайно важливими у навчальному процесі, зокрема у самостійній пізнавальній діяльності. Разом з тим учні практично не знайомі з освітніми сайтами, за винятком, колекцій рефератів, не знають, які вони надають послуги і користь для самостійної роботи. Саме тому майбутній вчитель повинен бути готовим постійно інформувати учнів про види освітніх сайтів та їх можливості, надавати їм перелік найкорисніших освітніх сайтів. Практика показує, що й студенти з цим не дуже добре обізнані, а тому їх потрібно до цього готувати. Якщо говорити про підготовку вчителя інформатики, то можна було б провести декілька занять по освітніх сайтах у курсі «методика навчання інформатики», однак для ефективності

їх самостійної роботи під час їх же навчання, краще це зробити ще на першому курсі у курсі «інформатика». Звичайно, сьогодні при підготовці вчителів будь-яких дисциплін (хімії, біології, географії тощо) вже є обов'язковим вивчення інформатики або подібних дисциплін. Проте такі курси досить невеликі. А тому зрозуміло, що головним спеціалістом з Інтернету (як і з усіх інших розділів інформатики) залишається вчитель інформатики, який не тільки навчає учнів, але й консулює своїх колег.

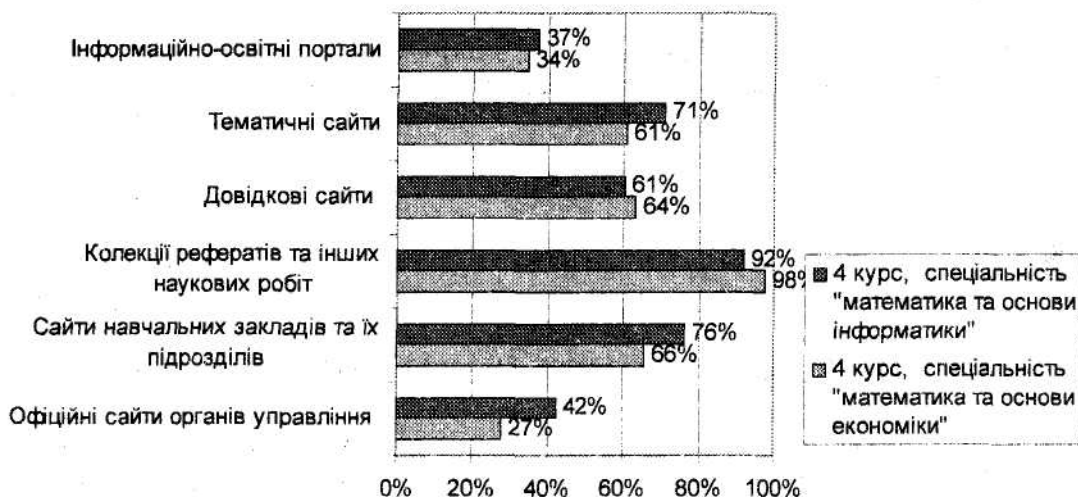

Рис. 3. Кількість студентів, які користуються послугами освітніх сайтів

Перспективи подальших пошуків у напрямку дослідження полягають у побудові і реалізації моделі підготовки майбутніх учителів інформатики до організації самостійної пізнавальної діяльності школярів.

Література:

1. Андреев А. Методические аспекты использования форумов при проведении занятий в Интернете // Информатика и образование. – 2006. – №4. – С. 13-16.
2. Владимирский Е.А. Перспективы развития Интернет-технологий и образовательный процесс // Телекоммуникации и информатизация образования. – 2005. – №1. – С. 77-88.
3. Забарна А.П. Використання мережевих щоденників (блогів) у навчально-виховному процесі школи // Інформатика та інформаційні технології в навчальних закладах. – 2008. – №5 (17). – С.45-49.
4. Копотій В.В. Як навчити дітей оцінювати веб-ресурси // Вісник Луганського національного педагогічного університету. Педагогічні науки. – Луганськ: Видавництво ЛНПУ «Альма-матер» – 2007. – № 21 (137). – С. 151-159.
5. Морзе Н.В. Методика навчання інформатики: Навч. посіб.: У 4 ч. / За ред. акад. М.І. Жалдака. – К.: Навчальна книга, 2003. – Ч. III: Методика навчання основних послуг глобальної мережі Інтернет. – 196 с.
6. Рамський Ю.С., Резіна О.В. Вивчення інформаційно-пошукових систем мережі Інтернет: Навч. посіб. – К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2004. – 60 с.
7. Стеценко Г.В. Педагогічний потенціал вікі-енциклопедії та її використання в навчально-виховному процесі // Наукові записки Тернопільського держ. пед. ун-ту імені В.Гнатюка. Серія: Педагогіка. – Тернопіль, 2008. – №7. – С.53-57.
8. Трубочова С. Роль методів самостійного набуття знань в організації пізнавальної діяльності учнів // Рідна школа. – 2001. – №1. – С. 39-42.
9. Якушина Е.В. Обучение подростков целенаправленному поиску информации и работе в сети Интернет // Сборник материалов научно-практической конференции молодых ученых «Педагогические технологии в средней общеобразовательной школе: проблемы и перспективы», ИОСО РАО, 1999. – С. 65-69.

Стаття присвячена з'ясуванню ролі освітніх сайтів у навчально-виховному процесі і, зокрема, в самостійній пізнавальній діяльності учнів і майбутніх учителів. У статті приведена класифікація освітніх сайтів.

Ключові слова: *Інтернет, веб-ресурси, освітні сайти, самостійна пізнавальна діяльність, підготовка майбутніх учителів.*

Статья посвящена выяснению роли образовательных сайтов в учебно-воспитательном процессе и, в частности, в самостоятельной познавательной деятельности учеников и будущих учителей. В статье приведена классификация образовательных сайтов.

The article is devoted to finding out of role of educational sites in an educational process and, in particular, in independent cognitive activity of students and future teachers. In the article classification of educational sites is resulted.